

Azərbaycan dili

Fevral 2026

Sınaq testləri

yeddi
x yüz

Ə

Ö

Ü

İ

kitab

alma

lüğət

Download on the
App Store

GET IT ON
Google Play

Sınaq Kitabı

2026 M02 11

YeddiYüz tətbiqi ilə pulsuz sınaqlar həll et, nəticələrini izlə və irəliləyişini qiymətləndir!

YeddiYüz — Sınaq Kitabı

YeddiYüz tətbiqi ilə pulsuz sınaqlar həll et, nəticələrinizi izlə və irəliləyişini qiymətləndir!

Azərbaycan dili

1. Hansı cümlədə həm təsdiq/əminlik bildirən modal söz, həm də bağlayıcı iştirak etmir?

- A) Şübhəsiz ki, qələbə bizimdir və biz buna inanırıq.
- B) Doğrudan da, mənzərə gözəldir, lakin hava soyuqdur.
- C) Düzü, mən bunu gözləməirdim, fəqət hadisələr belə cərəyan etdi.
- D) Güman ki, sabah gələcək, çünki işi yarımçıq qalıb.
- E) Həqiqətən, o çox istedadlıdır, amma tənbəldir.

2. Cümlədəki xüsusi ismin sintaktik vəzifəsi nədir?

'Azərbaycandır mənim vətənim'.

- A) Mübtəda
- B) Tamamlıq
- C) Xəbər
- D) Təyin
- E) Zərflək

3. Hansı cərgədə sözlərin hamısı düzgün yazılmışdır?

- A) ipoteka, kontr-admiral, profilaktika
- B) ipateka, kontradmiral, proflaktika
- C) macərə, cəsus, islahat
- D) müsübət, bitki, müştuluq
- E) universitet, tərəddüt, öhdəlik

4. Verilmiş tabeli mürəkkəb cümlələrlə bağlı fikirləri uyğunlaşdırın. I. Görünür ki, bu il qış sərt keçəcək. II. Elə danışdırdılar ki, sanki hər şeyi bilirlər. A. Baş cümlə şəxssizdir. B. Baş cümlə qeyri-müəyyən şəxslidir. C. Budaq cümlə müəyyən şəxslidir.

- A) I-A, C; II-B
- B) I-B, C; II-A
- C) I-A; II-B, C
- D) I-C; II-A, B
- E) I-B; II-A, C

5. Zərfin xüsusiyyətləri ilə bağlı yanlış müddəanı göstərin.

- A) Bəzi zərflər həm də sifət kimi işləyə bilər.
- B) Zərf cümlədə ən çox xəbər vəzifəsində olur.
- C) Yer zərfləri ismin hal şəkilçilərini qəbul edə bilər.
- D) Zərflər quruluşca sadə, düzəltmə və mürəkkəb olur.
- E) -la (-lə) şəkilçisi ilə düzələn zərflərdə vurğu fərqlidir.

6. Məişət və Publisistik üslub haqqında verilmiş mülahizələrdən hansı doğrudur?

- A) Hər ikisi standart formalarda (qəliblərdə) olur.
- B) Məişət üslubu rəsmi xarakter daşıyır, publisistik üslub isə qeyri-rəsmi.
- C) Publisistik üslub aydın və anlaşıqlı olmalıdır, məişət üslubu isə sərbəst və təbiidir.
- D) Hər ikisi yalnız yazılı şəkildə mövcuddur.
- E) Hər ikisində terminlərdən geniş istifadə olunur.

7. Cümlələrdən hansında tamamlıq isimləşmiş sayla ifadə olunmuşdur?

- A) Beşinciləri sıraya düzdülər.
- B) Az danışmaq qızıldır.
- C) Çoxunu tanımırdım.
- D) Birincilik uğrunda mübarizə gəirdi.
- E) Onu hamıdan çox istəyirdi.

8. 'Görüşüb' və 'vidalaşdılar' feillərinin ortaq cəhəti nədir?

- A) Hər ikisi təsriylənən feildir.
- B) Hər ikisi feildən düzəlmişdir.
- C) Hər ikisi qarşılıq məzmunludur.
- D) Hər ikisi xəbər şəklindədir.
- E) Hər ikisi sadə feildir.

9. "Kiçik, taxta qayıq dalğalarla mübarizə apara-apara sahilə yan aldı" cümləsinin sintaktik təhlil sxemini göstərin.

- A) ~~~~, ~~~~ --- =====
- B) ~~~~ ~~~~ --- =====
- C) ~~~~, ~~~~ --- --- =====
- D) ~~~~ --- =====
- E) --- =====

10. Kök, 3 leksik və 1 qrammatik şəkilçidən ibarət olan sözlər cərgəsini müəyyən edin:

- A) yaxşılaşdırıldı, kitabxanamızda
- B) yazılığımız, birləşdirici
- C) ağaclıqda, döyüşçülərin
- D) işləticilər, anlaşılmazdır
- E) qanunsuzluqdan, gözəlləşdirir

YeddiYüz — Sınaq Kitabı

YeddiYüz tətbiqi ilə pulsuz sınaqlar həll et, nəticələrini izlə və irəliləyişini qiymətləndir!

11. “Sərtləşmək” sözünün tələffüz forması hansı variantda düzgün göstərilmişdir?

- A) [sərtləşmək]
- B) [sərtləşməy]
- C) [sərtdeşmax]
- D) [sərtdeşməx']
- E) [sərtləşməx']

12. Hansı sözdə ilk samiti kar qarşılığı ilə əvəz etsək, mənası olan söz alınmaz?

- A) bar
- B) dağ
- C) göl
- D) cəm
- E) bulud

13. Hansı cümlədə həm xitab, həm də təsdiq bildirən ara söz işlənmişdir?

- A) Oğlum, bəlkə, sən bu işdən əl çəkəsən?
- B) Könül, şübhəsiz ki, sən qalib gələcəksən.
- C) Görünür, əziz dostum, biz gecikmişik.
- D) Ay uşaq, mənəcə, bu düzgün deyil.
- E) Vətən, səninlə fəxr edirik!

14. Hansı cümlədə tərəflərdən biri digərindən grammatik cəhətdən asılıdır?

- A) Çay çox dərin idi: keçmək mümkün deyildi.
- B) Fayton kəndə çatdı, dərindən nəfəs aldım.
- C) At çox çabalasa da, yıxıldığı yerdən qalxa bilmədi.
- D) Xəff meh əsir, hərdən saralmış yarpaqlar süzə-süzə gəlib daş hasarın üstündə bənd alırdı.
- E) Qala çox hündürdə idi, oraya qalxmaq çətin idi.

15. Ara sözlər haqqında hansı fikir SƏHVDİR?

- A) Cümlə üzvləri ilə grammatik əlaqəyə girmir.
- B) Cümlənin əvvəlində, ortasında və sonunda gələ bilər.
- C) Yazıda hər iki tərəfdən vergüllə ayrılır (ortada gələndə).
- D) Həmişə cümlənin xəbəri ilə uzlaşır.
- E) Modal sözlərlə ifadə olunur.

16. Hansı söz quruluşca sadədir?

- A) baxış
- B) gülüş
- C) görüş
- D) tanış
- E) gümüş

17. Hansı bənddəki sözlər omonim yox, sinonimdir?

- A) divan, əqrəb
- B) arzu, istək
- C) biz, siz
- D) qaz, yaz
- E) bal, şam

18. “Qəhrəmanlıq” sözünün fonetik təhlili ilə bağlı doğru fikirləri seçin.

1. Deyilişi ilə yazılışı arasında iki fərqli məqam var.
 2. Vurğu 3-cü hecaya düşür.
 3. Ahəng qanunu pozulmuşdur.
 4. Sözdə kar samitlərin sayı cingiltili samitlərin sayından çoxdur.
- A) 1, 3
 - B) 2, 4
 - C) 1, 2
 - D) 3, 4
 - E) 1, 4

19. Hansı cümlədə “o” əvəzliyi kontekstdən asılı olaraq həm şəxs, həm də işarə əvəzliyi kimi düşünülə bilər?

- A) O binada yanğın olub.
- B) O kitabda hər şey yazılıb.
- C) O məktəbi bitirib.
- D) O qapıdan güclü səs gəlirdi.
- E) O küçədən çoxlu maşın keçdi.

20. Qoşulduğu sözün son samitindən asılı olaraq [dar] və ya [rar] kimi tələffüz oluna bilən şəkilçi hansıdır?

- A) -lar²
- B) -dan²
- C) -la²
- D) -lıq⁴
- E) -ca²

21. Hansı cümlədə 'az' sözü say funksiyasındadır?

- A) O, bu gün az yedi.
- B) Dərslərinlə az məşğul olursan.
- C) Az vaxtımız qalıb.
- D) O, az danışır, çox dinləyir.
- E) Bu mövzuya az toxunduq.

22. Hansı cümlədə yalnız fonetik norma pozulmuşdur?

- A) Builki məhsul bolluğu kəndliləri sevindirdi.
- B) Onun bu hərəkəti hamını mütəssir etdi.
- C) Bir sıra şagirdlər yarışda iştirak etdilər.
- D) O, özünü çox təkəbbürlü aparırdı.
- E) Həkim xəstəyə resept yazdı.

YeddiYüz — Sınaq Kitabı

YeddiYüz tətbiqi ilə pulsuz sınaqlar həll et, nəticələrini izlə və irəliləyişini qiymətləndir!

23. "Sonra qarı dağlara gedib bir ətək çiçək gətirdi" cümləsindəki 'sonra' sözünün morfoloji xüsusiyyəti nədir?

- A) Zaman zərfidir.
- B) Zaman qoşmasıdır.
- C) Bağlayıcıdır.
- D) Yer zərfidir.
- E) Ədatdır.

24. Cümlədə söz sırasının (qrammatik normanın) pozulmasını müəyyən edin.

- A) Biz sabah kəndə gedəcəyik.
- B) Oxuyuram maraqlı bir kitabı.
- C) Anam dadlı yemək bişirdi.
- D) Uşaqlar parkda əylənirdilər.
- E) Külək ağacların yarpaqlarını tökdü.

25. Aşağıdakı atalar sözlərinin hansında feili sifət tamamlıq vəzifəsindədir?

- A) Çox yaşayan çox bilməz, çox gəzən çox bilir.
- B) İşləməyən dişləməz.
- C) Eşitdiyinə inanma, gördüyünə inan.
- D) Tələsən təndirə düşər.
- E) Danışan danışar, kar eşitməz.

26. Hansı bənddə feili bağlamanın sintaktik vəzifəsi ilə bağlı səhv fikir verilmişdir?

- A) Cümlədə əsasən zərflər olur.
- B) Səbəb, zaman, tərz mənalı bildirə bilir.
- C) Qoşma ilə işlənilib tamamlıq ola bilər.
- D) Tərkib əmələ gətirə bilər.
- E) Cümlənin xəbəri ola bilər.

27. "Uşaqlar cəld tərpənir, tapşırıqları vaxtında yerinə yetirirdilər" cümləsindəki zərflərlə bağlı doğru fikri müəyyən edin.

- A) Cümlədə yalnız tərz-hərəkət zərfləri işlənilib.
- B) Cümlədə həm tərz-hərəkət, həm də zaman zərfləri işlənilib.
- C) Zərflərin hər ikisi quruluşca düzəlməyib.
- D) Zərflərdən biri feilə, digəri ismə aiddir.
- E) Cümlədə yer zərfləri də işlənilmişdir.

28. 'Elə' sözünün ədat funksiyasında işləndiyi cümləni seçin.

- A) Elə kitab axtarıram.
- B) Elə baxma, utanıram.
- C) Elə bunu axtarırdım.
- D) Elə iş tut ki, peşman olma.
- E) Elə söz demə.

29. Hansı cümlədəki fərqləndirilmiş söz isimləşmiş sifətdir?

- A) Kəndlilər *yaz* əkini üçün sahələrə çıxdılar.
- B) *Qocalar* məclisin yuxarı başında əyləşdilər.
- C) *Oxuyan* tələbə həmişə diqqət mərkəzindədir.
- D) *Gözəllik* ondur, doqquzu dondur.
- E) O, *sürətlə* qaçırdı.

30. Aşağıdakı sözlərdən hansının başlanğıc forması düzgün göstərilmişdir?

- A) dağıntı-lardan
- B) sarsın-tı
- C) düzəl-iş
- D) yağıntı-lı
- E) qazın-tı

31. Hansı cərgədəki sözlər omonimlik xüsusiyyətinə malik olmayan, yalnız köməkçi nitq hissəsi olan sözlərdir?

- A) sanki, ötrü, isə
- B) qarşı, tərəf, sonra
- C) biri, yaxşı, pis
- D) bir, ancaq, düz
- E) əvvəl, qabaq, bəri

32. Hansı söz vurğusuna görə dəyişdikdə həm isim, həm də feil kimi işləyə bilər?

- A) alın
- B) gəlin
- C) əkin
- D) biçin
- E) səpin

33. Adlıq cümlənin əsas xüsusiyyəti hansıdır?

- A) Baş üzvlərdən yalnız mübtədanın iştirak etməsi.
- B) Xəbərin feili xəbər olması.
- C) Mübtədanın buraxılması.
- D) Yalnız əmr şəklində olması.
- E) Şəxssiz cümlə növü olması.

34. Qoşa verilmiş sözlərdən biri düzgün yazılmamışdır:

- A) haqq, nahaqq
- B) kampaniya, kompaniya
- C) nigah, nikah
- D) bayaz, bəyaz
- E) servis, serviz

YeddiYüz — Sınaq Kitabı

YeddiYüz tətbiqi ilə pulsuz sınaqlar həll et, nəticələrini izlə və irəliləyişini qiymətləndir!

35. "Gözləntilərimiz" sözünün tərkibində hansı şəkilçilər işlənib?

- A) 1 leksik, 2 qrammatik
- B) 2 leksik, 2 qrammatik
- C) 2 leksik, 1 qrammatik
- D) 3 leksik, 1 qrammatik
- E) 1 leksik, 3 qrammatik

36. 'Fikir' sözündən düzələn hansı sözün tələffüzündə 'l-d' əvəzlənməsi baş verir?

- A) Fikirli
- B) Fikirdən
- C) Fikirləşmək
- D) Fikirsiz
- E) Fikirlər

37. Hansı cümlədə 'kim?' sualına cavab verən üzvün əlavəsi mövcuddur?

- A) O, qardaşını – Əlini çox sevir.
- B) Qonaqlar – şəhərdən gələnlər həyətdə toplaşdılar.
- C) Biz orada – meşənin kənarında dincəldik.
- D) Kitabı ona – dostuma verdim.
- E) Hər şeyi – bütün detalları yoxladım.

38. Hansı cümlədə mübtədə feili sifətlə ifadə olunub?

- A) Gələnlər zala daxil oldular.
- B) Yatmış körpəni oyatma.
- C) Yazılan məktub hələ çatmayıb.
- D) Qaçan atı saxlamaq çətindir.
- E) Danışmaq gümüşdürsə, susmaq qızıldır.

39. Arzu şəklində olan feili müəyyənləşdirmək üçün ən uyğun qrammatik göstərici hansıdır?

- A) -mal² şəkilçisi
- B) Müvafiq zaman şəkilçiləri
- C) -a² şəkilçisi və 'kaş', 'gərək' sözləri
- D) -sa² şəkilçisi
- E) -dl⁴ şəkilçisi

40. Yiyəlik halda olan "bizim" əvəzliyi ilə uzlaşan söz hansı mənsubiyyət şəkilçisini qəbul etməlidir?

- A) -ınız⁴
- B) -ları²
- C) -ımız⁴
- D) -i⁴
- E) -im⁴

41. Cümlələrdən birində 'kim' sözü sual əvəzliyi yox, ədat funksiyasında işlənmişdir (modallaşmışdır)?

- A) Bunu sənə kim dedi?
- B) Kim gəlsə, mənə xəbər ver.
- C) Qapını döyən kim idi?
- D) Kim bilir, bəlkə də gəlməyəcək.
- E) Çoxu getdi, kimi qaldı.

42. Aşağıdakı hallardan hansında defis (-) işarəsindən istifadə olunur?

- A) Vasitəsiz nitq müəllif sözündən əvvəl gəldikdə
- B) Mürəkkəb sözlərin tərkib hissələri arasında (məs: qeyri-adi)
- C) Ümumiləşdirici söz həmcins üzvlərdən sonra gəldikdə
- D) Cümlə üzvünün əlavəsi işləndikdə
- E) Dialoqlarda replikaların əvvəlində

43. Cümlənin sxemini müəyyən edin.

O, bu təbəssümə qarışmış kədəri sezə bildi : – Yox, əzizim, – dedi, – heç bir şey olmayıb.

- A) M : - V , - m , - V .
- B) M : - V - m - V .
- C) M - V , - m , - V .
- D) M : " V " - m , - V .
- E) M : - V , m , V .

44. Hansı cümlədə xəbərlər həmcins olsa da, söz birləşməsi ilə ifadə olunmayıb?

- A) Gələnlər bizim qonaqlar və kəndin ağsaqqallarıdır.
- B) Bu bina şəhərin yaraşığı, sakinlərin qürur yeridir.
- C) Hava buludlu, soyuq və küləkli idi.
- D) Məqsədimiz yaxşı oxumaq, dərinədən öyrənmək və bilikləri tətbiq etməkdir.
- E) Hədiyyələr mənim kitablarım və onun dəftərləri idi.

45. "Qızarmışdı" sözünün tərkib sxemini göstərin.

- A) Kök – qrammatik – qrammatik – qrammatik
- B) Kök – leksik – qrammatik – qrammatik
- C) Kök – leksik – leksik – qrammatik
- D) Kök – qrammatik – qrammatik
- E) Kök – leksik – qrammatik

46. Hansı cümlədə mübtədə söz birləşməsi şəklində DEYİL?

- A) Düz danışmaq insanın bəzəyidir.
- B) Gülmək ömrü uzadır.
- C) Səni görmək mənə xoş oldu.
- D) Evə qayıtmaq çətin idi.
- E) Problemi həll etmək lazımdır.

YeddiYüz — Sınaq Kitabı**YeddiYüz tətbiqi ilə pulsuz sınaqlar həll et, nəticələrini izlə və irəliləyişini qiymətləndir!****47. "Təvəllüd" sözünün tələffüz şəkli hansıdır?**

- A) [təvəllüd]
- B) [təvəl:üd]
- C) [təvəllüt]
- D) [dəvəllüd]
- E) [təvəl:üt]

48. Aşağıdakı cümlələrdən hansı verilmiş təsvirə ([○—>□] sxemi və budaq cümlənin xəbəri şərt şəklində olan) tam uyğundur?

- A) Əgər oxumursansa, imtahandan kəsiləcəksən.
- B) Baxmayaraq ki hava soyuq idi, biz gəzməyə getdik.
- C) Müəllim dedi ki, sabah dərs olmayacaq.
- D) Kim tez gəlsə, o da qalib olacaq.
- E) Hava istiləşərsə, dağlara gedərik.

49. Hansı cümlədə zərf feili sifəti izah edir?

- A) Çox danışmaq insanı yorur.
- B) O, bərkdən gülərək otaqdan çıxdı.
- C) Çox oxuyan şagird həmişə fərqlənir.
- D) Axşam düşəndə hava sərinlədi.
- E) Dağa gedən qatar gözdən itdi.

50. Hansı frazeoloji birləşmə 'müzakirə etmək, çək-çevir etmək' mənasını verir?

- A) götür-qoy etmək
- B) ağzına çullu dovşan sığmamaq
- C) gözünün suyunu axıtmaq
- D) əli ətəyindən uzun olmaq
- E) yerə-göyə sığmamaq

YeddiYüz — Sınaq Kitabı

YeddiYüz tətbiqi ilə pulsuz sınaqlar həll et, nəticələrinizi izlə və irəliləyişini qiymətləndir!

Cavablar

Sual	Cavab	Sual	Cavab	Sual	Cavab	Sual	Cavab	Sual	Cavab
1	D	2	C	3	A	4	A	5	B
6	C	7	A	8	C	9	A	10	B
11	D	12	E	13	B	14	C	15	D
16	E	17	B	18	A	19	C	20	A
21	C	22	B	23	A	24	B	25	C
26	C	27	B	28	C	29	B	30	A
31	A	32	E	33	A	34	A	35	B
36	A	37	B	38	A	39	C	40	C
41	D	42	B	43	A	44	C	45	B
46	B	47	C	48	E	49	C	50	A

İzahlar

Azərbaycan dili

Sual 1

Doğru cavab: D

D variantında 'güman ki' şübhə/ehtimal bildirən modal sözdür, əminlik bildirmir. Digər variantlarda əminlik bildirən modal sözlər (şübhəsiz, doğrudan da, düzü, həqiqətən) və bağlayıcılar (və, lakin, fəqət, amma) işlənmişdir.

Sual 2

Doğru cavab: C

'Azərbaycandır' sözü xəbərlək şəkilçisi qəbul edərək cümlənin xəbəri olmuşdur.

Sual 3

Doğru cavab: A

Doğru cavab A variantıdır, çünki bu cərgədəki bütün sözlər – "ipoteka", "kontr-admiral", "profilaktika" – orfoqrafik normalara uyğun yazılmışdır. Digər variantlarda səhvlər var: B variantında "ipateka" (doğrusu: ipoteka), "kontradmiraal" (doğrusu: kontr-admiral), "proflaktika" (doğrusu: profilaktika); C variantında "cəsus" (doğrusu: casus); D variantında "müsübət" (doğrusu: müsbət), "müştuluq" (doğrusu: müştululuq); E variantında "tərəddüt" (doğrusu: tərəddüd) sözü səhv yazılmışdır.

YeddiYüz — Sınaq Kitabı

YeddiYüz tətbiqi ilə pulsuz sınaqlar həll et, nəticələrini izlə və irəliləyişini qiymətləndir!

Sual 4**Doğru cavab: A**

I cümlədə baş cümlə ("Görünür") şəxssizdir, çünki hərəkətin subyekti məlum deyil və təsəvvür edilmir. Budaq cümlə ("bu il qış sərt keçəcək") isə mübtədası ("qış") olduğu üçün müəyyən şəxslidir. Beləliklə, I cümləyə A və C bəndləri uyğundur. II cümlədə baş cümlə ("Elə danışdırlar") qeyri-müəyyən şəxslidir, çünki hərəkətin icraçısı qeyri-müəyyən şəxslərdir (onlar). Budaq cümlənin xəbəri ("bilirlər") də eyni qeyri-müəyyən şəxslərə aid olduğu üçün müəyyən şəxslə hesab edilmir. Buna görə də II cümləyə yalnız B bəndi uyğundur. Ümumi uyğunlaşdırma: I - A, C; II - B.

Sual 5**Doğru cavab: B**

Zərf cümlədə ən çox zərflik vəzifəsində olur, xəbər vəzifəsində deyil. Ona görə B səhvdir.

Sual 6**Doğru cavab: C**

Cavab C variantıdır. Publisistik üslub kütlə üçün aydın olmalı, məişət üslubu isə gündəlik həyatda sərbəstliyi ilə seçilir.

Sual 7**Doğru cavab: A**

A variantında 'Beşinciləri' sıra sayıdır, isimləşərək tamamlıq olmuşdur. C-də 'Çoxunu' qeyri-müəyyən əvəzlikdir (bəzən say hesab edilsə də, əvəzlik kimi götürülür).

Sual 8**Doğru cavab: C**

'Görüşüb' feili kökü feil olan ('gör-') və '-üş' şəkilçisi ilə yaranan qarşılıq növdədir. 'Vidalaşdılar' feili isə kökü isim olan ('vida') və '-laş' şəkilçisi ilə yaranan, qrammatik cəhətdən məlum növdə qəbul edilsə də, məna etibarilə qarşılıqlı icra olunan hərəkəti bildirir, yəni qarşılıq məzmunludur. Beləliklə, hər iki feilin ortaq cəhəti qarşılıq məzmunlu olmasıdır. Digər variantlar yanlışdır, çünki 'görüşüb' təsriflənməyən, 'vidalaşdılar' isə təsriflənən feildir; 'görüşüb' feildən, 'vidalaşdılar' isə isimdən düzəlmişdir.

Sual 9**Doğru cavab: A**

Cümlənin sintaktik təhlili bu şəkildədir: yan aldı – xəbər (nə etdi?), qayıq – mübtədə (nə?), kiçik, taxta – həmcins təyinlər (hansı?), dalğalarla mübarizə apara-apara – tərz-hərəkət zərfliyi (necə?, nə tərzdə?), sahilə – yer zərfliyi (haraya?). Beləliklə, düzgün sxem təyin, təyin, mübtədə, zərflik, zərflik, xəbər ardıcılığına uyğun gəlir.

Sual 10**Doğru cavab: B**

Doğru cavab 'D' bəndidir. Bu bənddəki hər iki sözün tərkibi sualın şərtinə tam uyğundur. 'işləticilər' sözünün tərkibi: iş (kök) -lə (leksik) -t (leksik) -ici (leksik) -lər (qrammatik). 'anlaşılmazdır' sözünün tərkibi: anla (kök) -ş (leksik) -il (leksik) -maz (leksik, feili sifət şəkilçisi) -dır (qrammatik). Digər bəndlərdəki sözlərin heç də hamısı bu quruluşa uyğun deyil.

Sual 11**Doğru cavab: D**

-ləş şəkilçisi -dəş kimi, sonuncu -k isə x' (ixşirq) kimi tələffüz olunur.

Sual 12**Doğru cavab: E**

Doğru cavab E bəndidir. "Bulud" sözünün ilk samiti olan "b" cingiltili samitini onun kar qarşılığı olan "p" ilə əvəz etdikdə alınan "pulud" sözünün mənası yoxdur. Digər variantlarda isə mənalı sözlər yaranır: A) bar → par; B) dağ → tağ; C) göl → köl; D) cəm → çəm.

Sual 13**Doğru cavab: B**

'Könül' xitabdır, 'şübhəsiz ki' təsdiq bildirən ara sözdür.

Sual 14**Doğru cavab: C**

Asılılıq tabeli mürəkkəb cümlənin xüsusiyyətidir. C variantı bu tələbə uyğundur.

YeddiYüz — Sınaq Kitabı

YeddiYüz tətbiqi ilə pulsuz sınaqlar həll et, nəticələrini izlə və irəliləyişini qiymətləndir!

Sual 15**Doğru cavab: D**

Ara sözlər cümlə üzvləri ilə qrammatik əlaqəyə girmədiyi üçün xəbərlə uzlaşmır.

Sual 16**Doğru cavab: E**

"Gümüş" sözü yalnız kökdən ibarət olduğu üçün sadə sözdür. Digər variantlardakı sözlər ("bax-ış", "gül-üş", "gör-üş", "tanı-ş") isə kök və leksik şəkilçidən ibarət olan düzəltmə sözlərdir.

Sual 17**Doğru cavab: B**

Arzu və istək sözləri yaxın mənalı olduğu üçün sinonimdir, omonim deyil.

Sual 18**Doğru cavab: A**

Qəhrəmanlıq sözü [qəhrəmannıx] şəklində tələffüz olunur.

1. Yazılışla tələffüz arasında iki fərq var: l>n səsvəzlənməsi və söz sonundakı q>x əvəzlənməsi. Bu fikir doğrudur.
 2. Vurğu sonuncu – 4-cü hecanın üzərinə düşür. Bu fikir səhvdir.
 3. Sözdə həm incə (ə), həm də qalın (a, ı) saitlər iştirak etdiyi üçün ahəng qanunu pozulmuşdur. Bu fikir doğrudur.
 4. Sözdə 4 cingilti (r, m, n, l) və 3 kar (q, h, q) samit var. Cingilti samitlərin sayı kar samitlərdən çoxdur. Bu fikir səhvdir.
- Beləliklə, doğru cavab 1 və 3-dür.

Sual 19**Doğru cavab: C**

C variantındakı cümlə iki cür anlaşıla bilər: 1. 'O, məktəbi bitirib' (Burada 'o' şəxs əvəzliyidir və cümlənin mübtədasıdır). 2. '[Başqa bir şəxs] o məktəbi bitirib' (Burada 'o' işarə əvəzliyidir, 'məktəbi' sözünü təyin edir və cümlənin mübtədası buraxılmışdır). Digər variantlarda isə cümlənin öz mübtədası ('yağın', 'hər şey', 'səs', 'maşın') olduğu üçün 'o' əvəzliyi yalnız 'hansı?' sualına cavab verən işarə əvəzliyi kimi çıxış edə bilər.

Sual 20**Doğru cavab: A**

Cəm şəkilçisi olan -lar² sözün son samitindən asılı olaraq fərqli tələffüz olunur: 'r' samitindən sonra [rar] (məsələn: qarlar – [qarrar]), 'd', 't', 'z' samitlərindən sonra isə [dar] (məsələn: qızlar – [qızdar]) kimi səslənir.

Sual 21**Doğru cavab: C**

'Az' sözü ismə (vaxt) aid olduğu üçün saydır.

Sual 22**Doğru cavab: B**

B variantında yalnız fonetik norma (orfoqrafiya) pozulmuşdur: "mütəssir" sözü "mütəəssir" kimi yazılmalıdır. A, D və E variantlarındakı cümlələr bütün dil normalarına uyğundur. C variantında isə qrammatik norma pozulmuşdur: "bir sıra şagirdlər" mübtədası ilə işlənən xəbər cəmdə deyil, təkdə olmalıdır ("iştirak etdi").

Sual 23**Doğru cavab: A**

Cümlədə 'nə zaman?' sualına cavab verir və çıxışlıq halda olan söz tələb etmir. Deməli, zaman zərfidir.

Sual 24**Doğru cavab: B**

Azərbaycan dilində xəbər cümlənin sonunda gəlməlidir. 'Oxuyuram maraqlı bir kitabı' cümləsində xəbər ('oxuyuram') əvvəle keçdiyi üçün söz sırası (inversiya) pozulmuşdur.

Sual 25**Doğru cavab: C**

'Eşitdiyinə' və 'gördüyünə' feili sifətləri tamamlıqdır.

Sual 26**Doğru cavab: C**

Feili bağlama qoşmalarla işlənmiş və cümlənin tamamlığı ola bilmir (bu xüsusiyyət məsdərə aiddir).

YeddiYüz — Sınaq Kitabı

YeddiYüz tətbiqi ilə pulsuz sınaqlar həll et, nəticələrini izlə və irəliləyişini qiymətləndir!

Sual 27**Doğru cavab: B**

'cəld' (tərzi-hərəkət) və 'vaxtında' (zaman) zərfləri işlənilib.

Sual 28**Doğru cavab: C**

'Elə bunu axtarırdım' cümləsində 'elə' qüvvətləndirici ədaddır (məhz mənasında).

Sual 29**Doğru cavab: B**

Doğru cavab B bəndidir. Bu cümlədə 'qoca' sifəti cəm şəkilçisi (-lar) qəbul edərək yanında gələn isim olmadan işlənməmiş və cümlənin mübtədasi funksiyasını yerinə yetirmişdir. Bu, sifətin isimləşməsidir. A bəndində 'yaz' isimdir və 'əkini' sözünü təyin edir. C bəndində 'oxuyan' feili sifətdir və 'tələbə' ismini təyin edir. D bəndində 'gözəllik' sifətdən '-lik' leksik şəkilçisi ilə düzəlmiş isimdir, isimləşmiş sifət deyil. E bəndində 'sürətlə' sözü hərəkətin tərzini bildirən zərfdır.

Sual 30**Doğru cavab: A**

Başlanğıc forma – sözün kökü və leksik şəkilçi(lər)dən ibarət olan, qrammatik şəkilçiyə qədərki hissəsidir. A variantında "dağıntılardan" sözünün başlanğıc forması düzgün olaraq "dağıntı" göstərilmiş, qrammatik şəkilçilər (-lar, -dan) isə ondan ayrılmışdır. Digər variantlarda isə leksik şəkilçilər (-tı, -ış, -lı, -tı) səhvən başlanğıc formadan kənarında göstərilmişdir.

Sual 31**Doğru cavab: A**

'Sanki', 'ötrü' və 'isə' sözləri əsas nitq hissəsi kimi işlənmir, yalnız köməkçi funksiya daşıyır.

Sual 32**Doğru cavab: E**

Doğru cavab A variantıdır. 'Alın' sözü vurğusuna görə mənası dəyişən sözdür (omografidir): isim kimi (insanın alını) vurğu birinci hecaya (*a*ılın), feil kimi (siz alın) isə ikinci hecaya (al*ılın) düşür. 'Gəlin', 'əkin', 'biçin' və 'səpin' sözləri isə leksik omonimlərdir; bu sözlər həm isim, həm də feil kimi işləndikdə vurğu sabit olaraq sonuncu hecada qalır.

Sual 33**Doğru cavab: A**

Adlıq cümlənin ən mühüm əlaməti qrammatik əsasının yalnız mübtədadan ibarət olmasıdır.

Sual 34**Doğru cavab: A**

Müasir orfoqrafiya qaydalarına görə 'nahaqq' sözü 'nahaq' şəklində (sonu tək samitlə) yazılmalıdır. Digər cütlüklərdə verilən sözlərin hər biri düzgün yazılmışdır.

Sual 35**Doğru cavab: B**

göz (kök) -lə (leksik) -nti (leksik) -lər (qrammatik) -imiz (qrammatik). Cəmi: 2 leksik, 2 qrammatik.

Sual 36**Doğru cavab: A**

'Fikirlil' sözü [fikirdi] şəklində tələffüz oluna bilər (sonu r ilə bitən sözlərdə -lı şəkilçisi -di/-dı kimi deyilir).

Sual 37**Doğru cavab: B**

B variantında 'Qonaqlar' (Kim?) mübtədadir və 'şəhərdən gələnələr' onun əlavəsidir.

Sual 38**Doğru cavab: A**

'Gələnələr' feili sifəti isimləşərək cümlənin mübtədasi olmuşdur.

Sual 39**Doğru cavab: C**

Arzu şəkli -a/-ə şəkilçisi və xüsusi ədatlarla xarakterizə olunur.

Sual 40**Doğru cavab: C**Yiyəlik halda olan I şəxs cəminin əvəzliyi (bizim) ilə uzlaşan söz (əsas tərəf) mütləq I şəxs cəminin mənsubiyyət şəkilçisini (-ımız⁴) qəbul etməlidir (Məsələn: Bizim kitabımız).

YeddiYüz — Sınaq Kitabı

YeddiYüz tətbiqi ilə pulsuz sınaqlar həll et, nəticələrini izlə və irəliləyişini qiymətləndir!

Sual 41**Doğru cavab: D**

'Kim bilir' ifadəsində 'kim' sual məqsədi daşımır, 'bəlkə', 'ehtimal ki' mənasında işlənərək modallaşmışdır/ədətlaşmışdır.

Sual 42**Doğru cavab: B**

Variasiya A (Struktur - Seçim tipli): Defis orfoqrafik işarədir və mürəkkəb sözlərin yazılışında istifadə olunur.

Sual 43**Doğru cavab: A**

Müəllifin sözü (M) : - Vasitəsiz nitq (V) , - müəllifin sözü (m) , - vasitəsiz nitq (V).

Sual 44**Doğru cavab: C**

C variantında həmcins xəbərlər (buludlu, soyuq, küləkli) söz birləşməsi ilə deyil, sadə sifətlərlə ifadə olunmuşdur. Digər variantlarda isə xəbərlər söz birləşmələri ilə ifadə olunub: A variantında I və III növ təyini söz birləşmələri ilə ("bizim qonaqlar", "kəndin ağsaqqalları"), B variantında III növ təyini söz birləşmələri ilə ("şəhərin yaraşığı", "sakinlərin qürur yeri"), D variantında məsdər tərkibləri ilə ("yaxşı oxumaq", "dərindən öyrənmək", "bilikləri tətbiq etmək"), E variantında isə I və III növ təyini söz birləşmələri ilə ("mənim kitablarım", "onun dəftərləri") ifadə edilmişdir.

Sual 45**Doğru cavab: B**

Qız(kök) -ar(leksik) -mış(qrammatik/zaman) -dı(qrammatik/hissəcik).

Sual 46**Doğru cavab: B**

B variantında mübtədə 'Gülmək' sözüdür, bu sadə məsdərdir, məsdər tərkibi (söz birləşməsi) deyil. Digər variantlarda mübtədə tərkib əmələ gətirib.

Sual 47**Doğru cavab: C**

Sözün düzgün tələffüzü [təvəl:üt] şəklindədir. Bu sözdə iki fonetik hadisə baş verir: 1) Qoşa 'll' samitlərindən biri düşür, digəri isə uzun tələffüz olunur ([l:]). 2) Söz sonundakı cingiltili 'd' samiti karlaşaraq 't' kimi tələffüz olunur. Düzgün cavab 'E' bəndidir.

Sual 48**Doğru cavab: E**

Doğru cavab D variantıdır. Bu cümlə hər iki şərtə cavab verir: 1) 'Kim tez gəlsə' budaq cümləsi baş cümlədən ('o da qalib olacaq') əvvəl gəlir və [○→□] sxeminə uyğundur. 2) Budaq cümlənin xəbəri olan 'gəlsə' feili, 'gəl-' kökünə birbaşa şərt şəklinin '-sə' şəkilçisi artırmaqla yaranmışdır. A ('oxumursansa') və E ('istiləşərsə') variantlarındakı xəbərlər isə müvafiq olaraq indiki və qeyri-qəti gələcək zaman formalarına '-sa²', '-sə²' hissəciyinin ('isə') qoşulması ilə yaranıb və feilin şərt şəkli hesab olunmur. C variantı [□←○] sxeminə uyğundur. B variantında isə budaq cümlənin xəbəri şərt şəklində deyil.

Sual 49**Doğru cavab: C**

Doğru cavab C bəndidir. Bu cümlədəki 'çox oxuyan' birləşməsində 'çox' kəmiyyət zərfi 'oxuyan' feili sifətini izah edir. Digər variantlar tələbə uyğun deyil: A variantında zərf məsdəri, B variantında feili bağlamını izah edir. D variantında feili bağlamını izah edən zərf yoxdur. Düzəliş edilmiş E variantında isə feili sifəti izah edən söz zərf deyil, isimdir ('dağa').

Sual 50**Doğru cavab: A**

Götür-qoy etmək bir məsələni ətraflı düşünmək, müzakirə etmək mənasındadır.

